

визначення площ їх охоронних зон; забезпечення безперешкодного доступу широких верств користувачів до публічної частини інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гапоненко М., Буюн Л., Рахметов Д. та ін.. Відкрита геоінформаційна система збереження природної і культурної спадщини Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України. Національна Академія Наук України у 2021 році. Київ: видавничий дім «Академперіодіка» НАН України., 2022. С. 25-26.

2. Горковчук М.В., Пилипчук В.Ф. Впровадження геоінформаційної системи Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України. Фундаментальні та прикладні аспекти інтродукції рослин в умовах глобальних змін навколишнього середовища: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 85-річчю від дня заснування Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України, (м. Київ, 22-24 вересня 2020 р.). Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. С. 369-371.

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА В АСПЕКТІ ПРИНЦИПІВ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ

Пінчук В.О., кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Тертична О.В., доктор біологічних наук, старший науковий співробітник,

Подоба Ю. В., кандидат сільськогосподарських наук,

Інститут агроекології і природокористування НААН

Концепцію сталого (збалансованого) розвитку можна вважати однією з найбільш важливих парадигм кінця ХХ – початку ХХІ ст., яка орієнтована на стратегію розвитку людства, в основу якої покладений принцип «sustainable development» [1]. Модель сталого розвитку аграрних підприємств передбачає дотримання оптимального балансу між трьома складниками: економічним,

соціальним та екологічним. Саме тому сьогодні відбувається процес переосмислення ролі економічних та екологічних пріоритетів і очевидна перевага надається екологічно безпечному розвитку аграрного виробництва. Екологізація є основним напрямом діяльності аграрних підприємств і базується на освоєнні еколого-економічних методів господарювання для забезпечення розширеного відтворення природних ресурсів за рахунок формування стійких еколого-економічних систем, збільшення обсягів виробництва конкурентоспроможної екологічно безпечної продукції, створення агросистем за використання екологічних методів господарювання. Для забезпечення сталого розвитку аграрного сектора регіону необхідні екологізація сільськогосподарської діяльності, підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу АПК та формування екологоорієнтованої системи управління аграрним виробництвом. Практична реалізація концепції сталого розвитку в діяльності аграрних підприємств потребує визначення пріоритетів, які б ураховували їх економічні інтереси з позицій соціальної та екологічної відповідальності. Основними пріоритетами виступають: формування взаємопов'язаного, комплексного, системного підходу на шляху до економічного, екологічного та соціального розвитку аграрних підприємств; запровадження раціонального та екологічно безпечного землекористування. Важливо створити умови для переходу аграрної галузі до моделі сталого розвитку за оптимального поєднання інтересів агровиробників із суспільними у сфері аграрного виробництва [2].

Підвищення ефективності використання ресурсів і більш широкого застосування екобезпечних технологій за рахунок створення інновацій та модернізації інфраструктури з метою зростання економічного розвитку та добробуту людей включено до Глобальної програми Сталого розвитку на 2016-2030 рр. Для промислових виробників констатується забезпечення переходу до сталих моделей споживання та виробництва, зокрема шляхом досягнення сталого управління й ефективного використання природних ресурсів, екологічно безпечного поведіння з усіма відходами впродовж усього їх

життєвого циклу , істотного зменшення відходів, що утворюються, шляхом впровадження заходів із запобігання , скорочення, переробки, повторного використання та ін. Ідея багаторазового, циклічного, економного використання матеріальних ресурсів вже не тільки широко обговорюється в усьому світі, але в більшості країн знайшла широке практичне застосування [3]. Існуючі технології виробництв в переважній більшості є відкритими системами. Людина виробляє агропромислову продукцію за нераціонального використання природних ресурсів та запровадження неефективних технологій , що призводить до утворення великої кількості не тільки відходів, але й побічної продукції.

Отже, у XXI ст. екологічний імператив повинен визначати екологічні наслідки зростання обсягів виробництва, що є усвідомленням об'єктивної необхідності зважати на закон природи, збереження умов біологічного існування людини, а також виключення будь-якої можливості руйнації природних екосистем. Тобто таких умов взаємодії природи та суспільства, порушення яких не призведе до незворотних катастрофічних наслідків на всіх рівнях організації біологічних систем та екологічної безпеки людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. United Nations United Nations General Assembly unanimously adopted the Resolution 70/1, Transforming our World: the 2030. Agenda for Sustainable Development. URL: <https://learning-corner.learning.europa.eu/general-report-activities-european> (Last accessed: 18.03.2024).
2. Фурдичко О. І. Агроекологія: монографія. Київ: Аграрна наука, 2014. 400 с.
3. A greener footprint for industry: opportunities and challenges of sustainable industrial development. UNIDO, Vienna, 2010. URL: www.unido.org (Last accessed: 18.03.2024).